

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษามาตรการทางกฎหมายในการจัดการสิ่งปฏิกูลจากครัวเรือน ที่หมายถึง อุจจาระ หรือปัสสาวะ และหมายความรวมถึงสิ่งอื่นใดซึ่งเป็นสิ่งโสโครก หรือมีกลิ่นเหม็น ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาในการจัดการสิ่งปฏิกูลจากครัวเรือน แนวความคิดในการจัดการสิ่งปฏิกูล และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งปฏิกูลในครัวเรือน ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมาย รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจุบันมีกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งปฏิกูลจากครัวเรือน คือ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กฎหมายที่ให้อำนาจหน้าที่ในการจัดการสิ่งปฏิกูลกับราชการส่วนท้องถิ่น รวมทั้ง กฎหมายอื่นๆ ที่มีส่วนช่วยส่งเสริม สนับสนุนการจัดการสิ่งปฏิกูล

แต่อย่างไรก็ดี พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กำหนดแนวทางการจัดการสิ่งปฏิกูลไว้อย่างกว้างๆ โดยให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการออกข้อกำหนดท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูล ซึ่งหากราชการส่วนท้องถิ่นใดไม่ดำเนินการออกข้อกำหนดท้องถิ่นในการจัดการสิ่งปฏิกูลแล้วย่อมส่งผลให้ไม่มีหลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดการสิ่งปฏิกูลอย่างเป็นระบบและถูกสุขลักษณะ ทำให้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งปฏิกูลในประเทศไทยไม่สามารถควบคุมการจัดการสิ่งปฏิกูลของประเทศไทยให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศนอกจากนี้ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งปฏิกูลบางส่วนยังไม่สมบูรณ์เพียงพอที่จะนำมาใช้แก้ไขปัญหาด้านการจัดการสิ่งปฏิกูล

จากปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้เขียนจึงได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวคือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขควรออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูล ตามความในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เพื่อให้การจัดการสิ่งปฏิกูลมีมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศ ทั้งนี้ ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูล ราชการส่วนท้องถิ่นควรนำคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลไปเป็นแนวทางในการบัญญัติข้อกำหนดท้องถิ่น รวมทั้งปรับปรุงบทกำหนดโทษที่เกี่ยวกับสิ่งปฏิกูลให้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน

นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีแนวทางปฏิบัติในการประสานความร่วมมือระหว่างกัน และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งปฏิกูลด้วย เพื่อให้การจัดการสิ่งปฏิกูลจากครัวเรือนเกิดประสิทธิภาพ

Abstract

This thesis aims to study legal measures in household excreta management which are feces, urine including other dirt or smell according to the Public Health Act B.E. 2535 in order to know the problems about household excreta management, the ideas about excreta management and the laws related to household excreta management, the problems and the obstacles about legal measure enforcement including the problems and the obstacles of the sectors related to the law enforcement.

The findings revealed that nowadays there are specific laws related to household excreta management which are the Public Health Act B.E. 2535 which authorises local administration in excreta management including other laws to promote and support excreta management.

Nevertheless, the Public Health Act B.E. 2535 has set a broad excreta management guideline by authorising local administration to issue local regulations on excreta management. If any local administration has not issued local regulation on excreta management will lead to no criteria and procedure to manage excreta systematically and hygienically which make the laws related to excreta management in Thailand cannot control Thailand excreta management by the same standard all over the country. Moreover, the related laws on excreta management are partly not sufficient complete to apply in solving the excreta management problems.

From these problems, the writer proposed the solutions to solve the problems which are: Public Health Minister should promulgate Ministerial Regulation on criteria, procedure and condition on excreta collecting, transporting and destroying in relation to the Public Health Act B.E. 2535 in order to have the same standard all over the country on excreta management. While there is no such Ministerial Regulation, local administration should take Public Health Committee's advice on excreta management as a guideline to promulgate local regulation including penalty provisions improvement related to excreta which is suitable to present social situation.

In addition to these, the concerned sectors should have the practices about coordination and cooperation among each other and give the public the chance to participate in excreta management for the efficient household excreta management.